

לְהַאֲיָ עִיר קָדִישָׁא, וְלֹא תִּבְרֹכָא מִתְפָּנָן. כִּי הַגָּה הַמֶּלֶכִים
בּוּעָדוֹ. אֱלֵין כֹּל כְּתָרִי מִלְּכָא בְּכָלְלָא חַדָּא, וְלֹא תְּרֹא
מַלְיָין אֱלֵין סְלָקִין.

תָּא חַזִּי, בְּשֻׁעַתָּא הַבָּר נְשׁ מִתְקֹן עַוְּבָדוֹי עַל יְדֵי
דִּקְרָבָנָא, כֹּלֶא אַתְּבָסָם וְאַתְּקָרְבָּ, וְאַתְּקָשָׁר דָא
בְּדָא, בִּיחִינְדָא שְׁלִימָם. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב אָדָם כִּי יִקְרַיב
מִכְמָם. כִּי יִקְרַיב לְקַשְּׁרָא מַלְיָין בְּדָקָא חַזִּי.

תָּא חַזִּי, אָדָם כִּי יִקְרַיב, לְאַפּוֹקִי מִן דָלָא אַתְּגַסְּבָּ,
דָהָא קְרַבְנִיה לְאוֹ קְרַבָּנוֹ, וּבְרָכָאָן לֹא מְשַׁתְּכָחֵן
לְגַבִּיהָ, (ס"א עַל יְדֵיהָ) לֹא לְעִילָא, וְלֹא לְתַתָּא. מִמְשֻׁמָּעָ
דְכַתִּיב אָדָם כִּי יִקְרַיב, שָׁאָגִי הַכָּא, דָלָאו אִיהוּ אָדָם,
וְלֹא בְּכָלְלָא דָאָדָם הוּא, וְשִׁבְיַנְתָּא לֹא שְׁרִיאָ עַלְוָהָי,
בְּגַיְן דָאִיהוּ פָגִים, וְאַקְרֵי בָעֵל מָוָם, וְמַאֲרֵי דְמוּמָא
אַתְּרַחְקָא מִפְלָא, כֹּל שְׁפָנוֹ לְמִדְבָּחָא לְקַרְבָּא קְרַבָּנָא.

וְנְדָב וְאַבְיָהָנוֹ אַוְכָחֵן, דְכַתִּיב, (יִקְרָא ט) וְתַצְא אַש מַלְפִּנִי
יְיָ. וּבְגַיְנִי בְּפָה כְּתִיב, אָדָם כִּי יִקְרַיב מִכְמָם קְרַבָּנוֹ
לִיְיָ, אָדָם דְאַשְׁתְּכָחֵן הַבָּר וְנוֹקֵבָא, הָאִי חַזִּי לְקַרְבָּא
קְרַבָּנָא דָא, וְלֹא אַחֲרָא.

וְאָמַר רַבִּי אָבָא, אָפָעַל גַּב דְאַוְקְמוּתָה לְנְדָב וְאַבְיָהָנוֹ
בְּמַלְהָא אַחֲרָא, הַכִּי הוּא וְדָאי. אַבְלָ קְטָרָת, עַלְאָה
הָוּא מִכְלָ קְרַבְנִין דְעַלְמָא, דְעַלְיָה אַתְּבָרְכָנוֹ עַלְאָי וְתַתָּאָי.

וְקָרְבָּנָא דָא דָאֵיהוּ לְעַילָא מִכֶּל קָרְבָּנִין לֹא אֲתַחֲזֹן אַיִבּוֹן
לְקָרְבָּא, דָהָא לֹא אֲתַגְסִיבּוּ, לְקָרְבָּנָא לֹא אֲתַחֲזֹן, כֶּל
שְׁבֵן לְמַלְיָן עַלְאיָן, דִּיְתְּבָרְכוּן עַל יְדֵיהֶן.

וְאֵי תִימָא וְתִצְא אָשׁ מַלְפִנִי יִי' וְתַאכְל אָוֹתָם, אַמְאֵי.
לְבָר בָשׁ דָאֵתָא קָמִי מַטְרוֹגִינִיתָא, לְבָשָׂרָא לְה דָהָא
מַלְפָא אָתִי לְבִיתָה, וַיְשַׁרֵּי בָה בְמַטְרוֹגִינִיתָא, לְמַחְדִי עַמָּה.
אָתָא לְקָמִי מַלְפָא, חַמָּא מַלְפָא הַהְיָא בָר בָשׁ דָאֵיהוּ
מַאֲרֵי דָמוּמִין. אָמֵר מַלְפָא, לֹאוּ הוּא יִקְרָא דִילֵי, דַעַל
יְדוֹי דָהָאֵי פָגִים, אִיעוֹל לְמַטְרוֹגִינִיתָא. אַדְחָכִי אֲתַקְנָת
מַטְרוֹגִינִיתָא בִּיתָא לְמַלְפָא, כִּיּוֹן דָחְמָת דַמְלָפָא הַוָּה זָמִין
לְמִיתִי לְגַבָּה, וְהַהְוָא בָר בָשׁ גָּרִים לְאַסְתַּלְקָא מַלְפָא
מִינָה, כִּידֵין פְּקִידָת מַטְרוֹגִינִיתָא לְקַטְלָא לְהַהְוָא בָר בָשׁ.

כֵּך בְּזָמָנָא דַעֲלוּ נְדָב וְאַבְיָהָוָא, וְקַטָּרָת בִּידֵיהֶן, חֲדַת
מַטְרוֹגִינִיתָא, וְאֲתַקְנָת לְקַבְלָא לְמַלְפָא. כִּיּוֹן דָחְמָת
מַלְפָא אַיִבּוֹן גְּבָרִין פָגִים, מַאֲרֵי דָמוּמִין, לֹא בַעַא
מַלְפָא דַעַל יְדֵיהֶן יִתְיַיֵּן לְמַשְׁרֵי עַמָּה, וְאַסְתַּלְקָא מַלְפָא
מִנָּה. כֵּד חֲמָת מַטְרוֹגִינִיתָא דְבָגִינִיהָוָן אַסְתַּלְקָא מַלְפָא מִנָּה,
מִיד וְתִצְא אָשׁ מַלְפִנִי יִי' וְתַאכְל אָוֹתָם.

וְכֵל דָא בָגִין דָמָאֵן דָלָא אֲתַגְסִיב הָוָא פָגִים. מַאֲרִיה
דָמוּמִין קָדָם מַלְפָא, קְדוּשָׁה דַמְלָפָא אַסְתַּלְקָא מִפְיהָ,
וְלֹא שְׁרִיא בְפָגִיםוּ. וְעַל דָא כְתִיב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם

קָרְבָּן, מֵאַن דָּאֲקָרִי אָדָם יַקְרִיב, וְמֵאַנְ דָּלָא אֲקָרִי אָדָם
לֹא יַקְרִיב.

מן הַבָּהֶמה כָּלֶל. מן הַבָּקָר ומן הַצָּאן פְּרַט, לְבַתֵּר אֵלֵין
הַכְּשָׁרִין לְמַיְכָל, וְדָלָא כְּשָׁרִין לְמַיְכָל אֲסִיר לְקַרְבָּא.
וְלֹאֶתְר אַחֲרָא אַסְתָּלִיקוֹ אַיְבוֹן דְּכְשָׁרָן וְאַיְבוֹן דָּלָא כְּשָׁרָן.
(וַיָּקָרָא א) אִם עַוְלָה קְרַבְנוּ, רַבִּי חִיא פָּתָח, (ישעיה ט) כִּי לֹא
מְחַשְּׁבָתִי מְחַשְּׁבּוֹתֵיכֶם וְלֹא דְּרַכְּبֵיכֶם דְּרַכְּכֶם. פִּי לֹא
מְחַשְּׁבָתִי מְחַשְּׁבּוֹתֵיכֶם, מְחַשְּׁבָתִי בְּתִיב חַסְר בְּלָא וּ, תָא
חוּי, מְחַשְּׁבָה דְּקַוְדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הִיא עַלְאהָ וְרִישָׁא
כָּלָא, וְמַהְיָא מְחַשְּׁבָה אַתְּפַשְּׁטוּ אַרְחִין וְשַׁבְּילִין,
לְאַשְׁתְּפַחָא שְׁמָא קְדִישָׁא, וְלֹאַתְּקַנָּא לִיה בְּתִקְוָנוֹי בְּדַקָּא
יָאֹת. וְמַהְיָא מְחַשְּׁבָה אַתְּגַגֵּיד וְנַפְיָיק שְׁקִיּוֹ דְּגַנְתָּא
דְּעַדּוֹ, לְאַשְׁקָּאָה כָּלָא. וְמַהְיָא מְחַשְּׁבָה, קְיִימִין עַלְאיִין
וִתְּתָאִין. וְמַהְיָא מְחַשְּׁבָה, מְשֻׁתְּכָה תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וִתּוֹרָה
שְׁבַעַל פֶּה.

מְחַשְּׁבָה דְּבָר נְשָׁ, הִיא רִישָׁא כָּלָא, וְמַהְיָא מְחַשְּׁבָה,
אַתְּפַשְּׁטוּ אַרְחִין וְשַׁבְּילִין, לְאַסְטָה אַוְרָחוּי,
בְּהָאִי עַלְמָא, וּבְעַלְמָא דָאָתִי. וְמַהְיָא מְחַשְּׁבָה, אַתְּגַגֵּיד
וְנַפְיָיק זַוְהָמָא דִּיצָר הָרָע, לְאַבָּאָשָׁא לִיה וְלִכְלָא. וְמַהְיָא
מְחַשְּׁבָה, אַשְׁתְּכָחוּ עֲבִירֹת חַטָּאות וִזְדוֹגָות, עֲבֹדָה זָרָה,
גָּלוּי עֲרִיות וִשְׁפִיכוֹת דָמִים. וְעַל דָא, כִּי (דף ר ע"א) לֹא
מְחַשְּׁבָתִי מְחַשְּׁבּוֹתֵיכֶם.

ובגין כה, רישא דכלא כתיב, אם עולה קרבנו. מן הבקר, ולא בקר, ומאן איהו. פר בן בקר איהו, דאייהו דבר.

רבי יצחק אמר, מן הבקר סתום, וחור ופירש זכר תמים יקレビנו, זכר ולא נקבה, דהא (ע"ט) דבר אשתמודע לעילא, ונוקבא אשתמודע למטה. וכן מן הצאן מן הכבשים ומן העזים.

מן דأتي לעולה, כלחו דבר, ולא נוקבא, בגין לעולה עולה על הלב, על הלב ודאי, ואשתמודע מן דקאים על הלב. ובгин כה סלקא לעילא, וכלחו דברין. ועל דאفتح קרא ברישא בעולה יתר מכל שאר קרבניין, דהא מחשבה רישא דכלא.

אמר רבי יהודה, אי הכי באתר דמחשבה דלעילא בעיא לקרבא, אמאי לחתא יתר. לא הויה בידיה. אתה לulumiיה דרבי שמעון, אמר ליה, רישא דכלא מחשבה הווא, וסימא דההיא מחשבה אתר דאקרי בקר, ומאי איהו. ההוא סיומה דגופא, דמבוסם לנוקבא. בה מחשבה דבר נש, רישא דכלא. סיומה דההיא מחשבה, פד אתעבד עובדא. אימתי. בקר. הדא הוא כתיב, מיכה הוא חושבי און ופועל רע, אימתי, על משכבותם באור הבקר יעשה. ועל דא להו אתר דמחשבה,

מִחְשָׁבָה אֲסֻתָּלִיק. וְעוֹבֵד אָמַת קָרְבָּא לְסִיוּמָא דְמִחְשָׁבָה וְדָא.

רַבִּי אָחָה הוּא אֹזֵל בְּאֶרְחָא, וְהוּא עַמִּיה רַבִּי יְהוֹדָה, עַד
הַהוּ אֹזֵל, אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, הָא דְתַגִּין בַּתּוֹלָת
יִשְׂרָאֵל, בַּתּוֹלָת דְאַתְּבָרְכָא מִן שְׁבָע (ס"א מִשְׁרָאֵל), דְאַקְרֵי
בַּת שְׁבָע, וְאוֹקְמוֹת בְּכָמָה אֶתְר. וּבַתּוֹלָת לְתַתָּא, יָרְתָא ז'
בְּרָכוֹת בְּגִינָה. וְהָא כַּתִּיב וְאַתָּה בֶן אָדָם שֶׁא קִנְהָ עַל
בַּתּוֹלָת יִשְׂרָאֵל, וְדָא עַלְהָ אַתָּמָר, עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
וְדָא קְשִׁיא מִפְלָא, דְכַתִּיב (עמוס ח) נַפְלָה לֹא תֹסִיף קַוִּם
בַּתּוֹלָת יִשְׂרָאֵל. וְהָא דָקָא אָמְרִי בְּלָהוּ חֶבְרִיָּא בְּמַלְהָ דָא
שְׁפִיר הוּא. אָבֵל אֵי פְּרַשְׁתָא אַתָּמָר בָּאֶרְחָה נְחָמָה תּוֹיִנָּן
אָמְרִי הַכִּי. אָבֵל בְּהָאֵי קִנְהָ אַתָּמָר, וְהָא קָרָא אָוֹכָה הַכִּי.
אָמַר לֵיה וְדָא הַכִּי הוּא, וְהָא הוּא קְשִׁיא לֵי הַהוּא מַלְהָ
יִתְיַר מִפְלָא, וְאַתִּינָן לְגַבֵּי דָרְבֵי שְׁמֻעָן, בְּחַשּׁוֹכָן
דְאַנְפִּין. אָמַר לֵי, מַחְיוֹן דְאַנְפָה, אַשְׁתָּמוֹדָע מַה דְבָלְבָה.
אָמִינָא לֵיה וְדָא, דְאַנְפִּי וְלָבִי שְׁוִין. אָמַר לֵי אַיְמָא לֵי
מַלְהָ. אָמִינָא לֵיה, כַּתִּיב נַפְלָה לֹא תֹסִיף קַוִּם בַּתּוֹלָת
יִשְׂרָאֵל, מִן דָאִית לֵיה רַוְגָּזָא בְּדִבְרֵתָהוּ, וְנַפְקָא מִפְיָה,
לֹא תִּתְהַדר לְעַלְמִין, אֵי הַכִּי וּוֵי לְבָנִין דְאַתְּפָרְכוּ עַמָּה.
אָמַר לֵי, וְלֹא סְגִי לְךָ מַה דָּאָמַרוּ בְּלָהוּ חֶבְרִיָּא. אָמִינָא,
הָא שְׁמַעְנָא מַלְיִיהָ, דְתַהָה מְרַחְמִי, וְלֹא מִתְיִשְׁבַּן בְּלָבָא.

אמר, כל מה דאמרו חביריא פלא שפיר ר' יאות, אבל ווי לדרא בד רענן לא משתחין, ועננא סאטן ואזליין, ולא ידען לאן אתר אזלוי, לא לימיינא ולא לשמאלא. ודען האי קרא בעיא למונדע, ובכלחו גלען לאינון דחמן בארכא דאריתא בארכ קשוט.

תא חזין, בכלהו גלוותא דגלו ישראל, לכלהו שני זמנה וקצא, ובכלהו הו ישראל תיבין לקודשא בריך הויא, ובתולת ישראל היהת לאתרה, בההוא זמנה דגוז עללה. והשתא בגלותא דא בתרא לאו הבי, דהא היא לא תיתוב הבי כזמנין אחרניין, והαι קרא אוכח, דכתיב נפלת לא תוסיפה קום בתולת ישראל, נפלת ולא אוסף להקיימה לא כתיב.

מטל למלא דרגו על מטרוניתא, ואשדי לה מהיכליה, לזמנה ידיעא. בד היה מטי ההוא זמנה, מיד מטרוניתא הות עאלת ותבת קמי מלכא. וכן זמנה חד, ותרין, ותלת זמגין. לזמנה בתירiyta, אתרחת מהיכלא דמלכא, ואשדי לה מלכא מהיכליה לזמנה רחיקא. אמר מלכא, הא זמנה לאו הוא בשאר זמגין דהיא תיתי קמאי הבי, אלא אנא איזיל עם כל בני היכלי ואתבע עללה.

בד מטה לגבה, חמא לה דהוה שכיבת לעפרא. מאן

חַמְא יָקֹרָא דְמַטְרוֹנִיתָא בְהָהֵיא (דף ר ע"ב) זָמְנָא, וּבְעֻוּתֵין דְמַלְפָא לְקַבְּלָה עַד דָאַחֲד לְהָמַלְפָא בִּידָוִי, וְאוֹקִים לְהָ, וְאִיתֵי לְהָ לְהַיְכְלִיה, וְאוֹמֵי לְהָ דָלָא יַתְפֵרְשׁ מִינָה ?עַלְמִין, וְלֹא יַתְרַחֵק מִינָה.

כֵד קַיְדָשָא בָרֵיךְ הוּא, כֵל זָמְנִין דְכֶגֶשֶת יִשְׂרָאֵל בְגִלוֹתָא, כֵד תֹוֹהַ מַטִי זָמְנָא, הִיא אֲתִיאָת וְהַדְרָת קְמִי מַלְפָא. וְהַשְׁתָא בְגִלוֹתָא דָא לְאוֹהֶבֶי, אַלֵא קַיְדָשָא בָרֵיךְ הוּא יוֹחִיד בִּידָהָא, וַיּוֹקִים לְהָ, וַיַּתְפִיֵיס בְהָדָה וַיַּתְיִבְלֵה לְהַיְכְלִיה. וְתָא חֹזֵי דְהָבִי הוּא, דָהָא בְתִיבָנְפָלָה לֹא תֹסִיף קּוֹם, וְעַל דָא בְתִיבָ, (עמוס ט) בַיּוֹם הַהוּא אֲקִים אֶת סְפָת דָוִיד הַנְפָלָת, הִיא לֹא תֹסִיף קּוֹם כְזָמְנִין אַחֲרָנִין, אַבְלָא אַנְאָא אֲוֹקִים לְהָ. וְעַל דָא בְתִיב בַיּוֹם הַהוּא אֲקִים אֶת סְפָת דָוִיד הַנְפָלָת, אַנְיָא אֲקִים אֶת סְוִפת דָוִיד. מְאָן סְפָת דָוִיד. דָא בְתוּלַת יִשְׂרָאֵל. הַנְפָלָת: פְמָה דְכַתִּיב נְפָלָה. וְדָא הִיא יָקֹרָא דְבְתוּלַת יִשְׂרָאֵל, וְתוֹשְׁבַחַתָא דְיִלָּה. וְדָא אָוֶלְיָפְנָא בְהָהֵיא שְׁעַתָא.

אָמַר רַבִי יְהוֹדָה, וְדָא מַלְילָתָא עַל לְבָאִי, וְאֲתִישָׁבָא, וְדָא בְּרִירָיו דְמַלָּה. וְאַזְלָא הָאִי, פְמַלָּה חַדָא דְשָׁמְעָנָא וְשָׁכָחָנָא, וְהַשְׁתָא רְוֹחָנָא לְהָ, דְתַגְיִנָן, אָמַר רַבִי יוֹסֵי, זָמִין קַיְדָשָא בָרֵיךְ הוּא לְאַכְרֹזָא עַל בְּגֶשֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּמְאָ, (ישעה נ) הַתְּגִעָרִי מַעֲפָר קּוֹמִי שְׁבִי

ירושלם, כמוון דאחד בידא דחבריה ווימא התבער,
קיים, כה קדשא בריך הוא יוחיד בה ווימא התבער,
קומי.

אמר ליה רבי אחא, וכן כל אינון בני היכלא מלכא
בלישנא דא פתחין, הדא הוा דכתיב, (ישעה ס)
קומי אורי כי בא אורך, הא מלכא הכא, ודאי פדין הוा
יקרא דיליה, וחדוותא דכלא, כד מלכא אתפוייס בהדיה.
(כתיב מלבים א) ותבא בתשבע אל-המלך חזרה בגונא דא) בכל אינון
זמנין איה אתה לגבי מלכא, וקמת קמיה, הדא הוा
דכתיב, (מלבים א) ותבא לפני המלך, ותעמוד לפני
המלך. אבל בזמנא דא לאו הבי, אלא מלכא ייתи
לגביה, ויתפוייס בהדיה, ויתיב לה להיכליה. הדא הוा
דכתיב, (זכריה ט) הבה מלך יבא לך ודאי, ולא אנת
לגביה, יבא לך, לפוייס לך. יבא לך, לאקמא לך. יבא
 לך, לאשלמא לך בכלא. יבא לך, לאעלאה לך
 להיכליה, ולאזדווגא עמך זוגא דעלמין, כמה דעת
 אמר (חשע ב) ואראשיתך לי באמונה.

עד דהו אזי פגע בהו רבי אבא. אמר, הא מאיריה
 דחכמתא אתי, נקבל אגפי שכינטא. כד קרייבו
 בהדיה, אשטמיט מקטורתא דקופטרה, ונחת גבון.
 פתח ואמר, (שמות יט) ויהי קול השופר הולך וחזק מאד

וְגֹו. וַיְהִי קֹול הַשׁוֹפֵר, הַכָּא אֲפָלִיגו סְפִרִי קָדְמָאִי, וּכְלָתוֹ בְּחַד מֶלֶת אֶתְתְּקֻעַג. אַית מָאָן דָּאָמָר, קֹול הַשׁוֹפֵר תָּרִי, קֹול חַד, הַשׁוֹפֵר תָּרִי. וְדִיקַּק לְה, מְדֻלָּא כְּתִיב וַיְהִי הַשׁוֹפֵר הַוְּלֵךְ וְחוֹק, אֲלָא קֹול הַשׁוֹפֵר, קֹול דְּנַפְּיקַמְשׁוֹפֵר, דָּוְדָאִי שׁוֹפֵר אַקְרִי, כַּמָּה דָּאָת אָמָר (ישעיה כד) יִתְקַע בְּשׁוֹפֵר גָּדוֹל, וְהָאִי אִיהוּ שׁוֹפֵר גָּדוֹל, דְּבִיה נְפָקִין עַבְדֵין לְחִירּוֹת עַלְמִין. וְהָא אַוְקָמוֹה.

וְאַית מָאָן דְּתַגְּנִי וְדִיקַּק דְּכָלָא חַד, בְּגַיִן דְּכְתִיב קֹול הַשׁוֹפֵר, קֹול דַּאֲקָרִי שׁוֹפֵר. וּמְנָא לְזַן דַּאֲקָרִי קֹול. מִמָּה דְּכְתִיב, (דברים ח) קֹול גָּדוֹל וְלֹא יִסְפֵּף, וְהָאִי קֹול גָּדוֹל אַקְרִי שׁוֹפֵר. וְעַל דָּא קֹול הַשׁוֹפֵר הַוְּלֵךְ כְּתִיב. לְאַן הוֹלֵךְ. אֵי תִּמְאָה לְהָר סִינִי, או לִישְׁרָאֵל. יוֹרֵד מְבָעֵי לֵיה. אֲלָא אָוּרִיְּתָא מְהַכָּא נְפָקָא. וּמְאַתֵּר דָּא, דָּאִיהוּ כָּלָלָא דְּכָל שָׁאָר קְלִין אַתִּיהִיבָת, וּכְדַיְסְתַּכְלוֹן מְלִי פָּלָא חַד.

וְעַל דָּא, לוֹחֵי קָדְמָאִי רְשִׁימִין מְהָאִי אַתְּרָהוֹ, וְדָא הוֹא רְזָא דְּמֶלֶת דְּכְתִיב, (שמות לט) חִרּוֹת עַל הַלּוּחוֹת, אֶל תָּקָרִי חִרּוֹת, אֲלָא חִירּוֹת, חִירּוֹת מִמְּשָׁ, אַתְּרָה דְּכָל חִירּוֹ בְּיַהְתָּלֵיא. וְתָא חֹזֵי, לִית לְזַה מֶלֶת בְּאָוּרִיְּתָא, דָּאָמְרִין כָּלָהוּ חַבְּרִיְּיָא דָא הַכִּי וְדָא הַכִּי, דְּלָא אָזִיל כָּלָא לְאַתְּרָה חַד, וְלִמְבָעָא חַד אַתְּבִּנְשָׁ.

הַוְּלֵךְ: כַּמָּה דָּאָת אָמָר, (קהלת א) כָּל הַבְּחָלִים הַוְּלָכִים אֶל

הָיִם. וְכֹתֵב (כהלה א) הַכֵּל הַוְּלִיךְ אֶל מָקוֹם אֶחָד. וְחַזְקָן מְאָד, כִּמְהָה דְתַגְגִּינָן כָּלִי מְחַזְקִיק אֲרֶבְעִים סָאָה. וְחַזְקָן מְאָד, דְלִית לְךָ מְלָה בְּאוֹרְיִיתָא חַלְשָׁא אוֹ תְּבִירָא, דְבָד תְּסִתְכֵל וְתִנְדַּע בָּה, דְלֹא תְשִׁבָּה לְהָתְקִיפָא בְּפֶטְיוֹשָׁא דְמַתְבֵּר טִינְרִין. וְאֵי אֵיהִי חַלְשָׁא, מִינְךָ הוּא. כִּמְהָה דְאַוְקְמוֹתָה, דְכֹתֵיב, (דברים לט) כִּי לֹא דָבָר רַק הוּא, וְאֵם רַק הוּא, מִפְּנֵם אֵיהִי. וְעַל דָא וְחַזְקָן מְאָד.

(דף ז ע"א)

כֹּתֵיב (שמות ט) מְשָׁה יְדִיבָר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנָנוּ בְּקוֹל, בָּאָתָר דָא אַתְּכָלְלוּ מְלִין עַל אַיִן, הָא אַוְקְמוֹתָה וְהָאֱלֹהִים יַעֲנָנוּ בְּקוֹל, בְּקוֹלוֹ שֶׁל מְשָׁה, בְּהַהְוָא קֹול דָאַחִיד בֵּית מְשָׁה. הַכָּא אֵיתָ לְאַסְתְּכָלָא דָהָא אַפְּכָא הָוּה, דְכֹתֵיב (שמות ט) וַיְדִיבָר אֱלֹהִים, וְהַכָּא כֹּתֵיב מְשָׁה יְדִיבָר.

אֵלָא אֵיתָ דְאַמְרִי, בְּגַין דְכֹתֵיב, (שמות כ) וַיֹּאמְרוּ אֶל מְשָׁה דְבָר אַתָּה עַמְנוּ וְנִשְׁמַעָה וְאֵל יְדִיבָר עַמְנוּ אֱלֹהִים. וְעַל דָא מְשָׁה יְדִיבָר, וְהָאֱלֹהִים יַעֲנָנוּ. בְּגַין דְלֹא אַשְׁתְּכָה מְלָה בְּאוֹרְיִיתָא מִפּוּמָא דְמְשָׁה (רש"י) בְּלִחוֹדוֹי, וְדָא הוּא דְאַוְקְמוֹתָה, קְלִלוֹת שְׁבָמִשְׁבָה תּוֹרָה מְשָׁה מִפְּנֵי עַצְמוֹ אַמְרִן. מִעַצְמוֹ לֹא תַגִּיןָן, אֵלָא מִפְּנֵי עַצְמוֹ, הַלְלוּ מִפְּנֵי הַגְּבוּרָה. וְהַלְלוּ מִפְּנֵי עַצְמוֹ, מִפְּנֵי הוּא קֹול דָאַחִיד בֵּית, דְאַקְרֵי הַכִּי. וְשִׁפְרֵר מְלָה.

וּבְסִפְרָא דְּאֲגָדָתָא דְּבֵי רַב אָמְרִי, אֲפָעָם גַּבְדָּלָה דָּאוּרִיתָא מִפְּיֵי הַגְּבוּרָה אָתָּה מֵרַכְּבָה, מִפְּיֵעַצְמָוֹ שֶׁל מְשָׁה כְּמוֹ כֵּן אָתָּה מֵרַכְּבָה. וְמַאי אִיהָוּ. כְּגַ�זְעַן קְלָלוֹת שֶׁבְמִשְׁנָה תּוֹרָה. וּלְבַתֵּר אַתְּכְלִילָן בְּגַבְעָרָה, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב מְשָׁה יִדְבֶּר וְהַאֱלֹהִים יַעֲנֶנוּ בְּקֻולָּה. מְשָׁה יִדְבֶּר, דָא קְוֹלוֹ שֶׁל מְשָׁה. וְהַאֱלֹהִים יַעֲנֶנוּ בְּקֻולָּה, דָא גַּבְעָרָה, דָאָודִי לֵיהֶ לְהַהְוָא קְלָא. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב יַעֲנֶנוּ בְּקֻולָּה בְּהַהְוָא קֻולָּהּ דְמְשָׁה. וְהַשְׁתָּא מָאָן דְּפַתָּח בְּמַלְיִי דָאָודִיתָא, (אָנָן אָחָדִי נָזְדוֹן לֵיהֶ, אָמְרוּ נְסִיב וּמְאָן דְּפַתָּח) לִיפְתָּח וּיִמְאָן, יִתְבּוּ.

פַתָּח רַבִּי אָבָא וְאָמַר, כְתִיב (וַיְקֹרֵא כב) וַבְתְּפַתְּן כִּי תָהִיה אַלְמָנָה וְגִרְוּשָׁה וְזַרְעָה אֵין לָהּ וְגַוּ, זְפָאָה חַוֵּל קִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל מִכֶּל עַמְּינָן עֲזָבְדִי עֲבֹדָה זָרָה, הַהְאָ קִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּפָד בְּרָא עַלְמָא, לֹא בְּרָא לֵיהֶ אֶלָּא בְּגִינִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, בְּגַין דִּיקְבָּלוּן אָודִיתָא בְּטוּרָא דְסִינִי, וּיְתַדְכּוּן בְּכָלָא, וּיְשַׂתְכּוּן זְפָאָין קִמְמִיהָ.

תָא חֹזֵי, כַד אֲשֶׁתְלִים הָאֵי עַלְמָא בְּהָוּ בְּיִשְׂרָאֵל, כְגֻונָא דְלַעַילָא, וְהַהְוָא אָדָם אַתְגַעֵץ בָּאָרֶעָא, וּרְוּמִיהָ מְטִיעָה עַד צִית שְׁמִיא, בְּעָא קִידְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַשְׁלָמָא (ס"א לאשלאפָא) נְשַׁמְתָא קִידְשָׁא מְעַילָא לְתַתָּא, בְּגַין דִּיתְאַחַיד וַיְתַקְשֵׁר דָא בְּדָא, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית ב) וַיִּצְרַא יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עַפְרָם מִן הָאָדָמָה וְגַוּ. לְמַהְיוֹ קִשְׁרֵר דָא

בדא, וַיִּשְׂתַּחַת שָׁלִים כְּגֻונָה דְלֹעִילָא, וַיִּשְׁלִים וַיַּתְקַוֵּן גְּרָמִיהָ הַכִּי.

ובגין כה ברא ליה דבר ונוקבא, למחוי שלים.iae ואימת' אקרי בר נש שלים כגונא דלעילא בשעתא דאונדיג בבת זוגיה באחדותא בחדוותא ברעותא, ויפיק מפיה ומנווקביה בין (ר"ס) ובת. וכדין הוא בר נש שלים כגונא דלעילא, ואשלים הוא לחתא, כגונא דשמא קדישא עלאה, וכדין אתקרי (ס"א אתקאים) שמא קדישא עלאה עליה.

ובר נש דלא בעי לאשלמא שמא קדישא לחתא, טב ליה דלא אטברי, דהא לית ליה חולקה כלל בשמא קדישא. ובכד נפיק נשמתיה מפיה, לא אתאחד באיה כלל, דהא איזערא דיוקנא דמאיריה עד דאתקשרא (ס"א דאתהדרא) ואתתקנת בכלא.

הדא הוא דכתיב, (ויקרא טט) ובת פהן כי תהיה אלמנה וגרושה וגו'. ובת פהן, דא נשמתא קדישא, דאתקרי ברתא דמלכא, דהא אוקמונה הנשmeta קדישא מזווגא דמלכא ומטרוגניתא נפקת. ובגינוי כה היה גופא דלתתא מדבר ונוקבא, אוף הכי נשמתא לעילא. כי תהיה אלמנה מההוא גופא דאונדיגת באיה, ומית. וגרושה, דאתתרכת מההוא חולקה דשמא קדישא. וכל

כֵּךְ לְמֹה, בְּגַין דָּרוּעַ אֵין לְהָ לְאַשְׁתְּפַחַת כְּגֻונָּא
דָּלָעִילָּא, וְלְאַתְקְשָׁרָא בְּשֶׁמֶא קְדִישָׁא. וְשַׁבָּה אֶל בֵּית
אָבִיהָ, מֵאַנְן וְשַׁבָּה. וְשַׁבָּה סְתִּים, לְאַתְקְנָא כְּמַלְקָדְמִין.
וּכְדִין וְשַׁבָּה אֶל בֵּית אָבִיהָ, הָא קְוִידָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
בְּנַעֲרִיהָ: כְּקְדָמִיתָא. מְלַחַם אָבִיהָ תָּאֵכל, לְאַתְעַבְגָּא
בְּעַבְגָּא דְמַלְפָא.

מִכָּאן וְלְהַלְּאָה, (וַיָּקָרָא כב) וּכְלַזְרַל לֹא יָאֵכל קְדָשׁ. מֵאַנְן הוּא
זָר. הַהוּא דָלָא (ס"א אָזְקִים) שֶׁמֶא קְדִישָׁא דְתַתָּא,
וְלִית לֵיהּ בֵּית חִוְלָקָא. לֹא יָאֵכל קְדָשׁ, לִית בֵּית חִוְלָקָא
מְעַבְגָּא דָלָעִילָּא דְאַתְּאֵת בֵּית אֲכִילָה, דְכַתִּיב, (שיר השירים ח)
אָכְלוּ רְעִים, אֲכִילָה דָלָעִילָּא, עַבְגָּא (דף ז ע"ב) דְקְוִידָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא הָוֵי, וְהָאֵי עַבְגָּא שְׂרִיאָ, בָּאָתָר דְשָׁרִיאָ כֵּד
רִיחָא דְקָרְבָּנָא הָוֵה סְלִיק.

תָּא חֹזֵי, בְּשַׁעַתָּא דְאַשְׁתְּכָחָמָזָונָא לְתַתָּא, אַשְׁתְּכָחָ
מָזָונָא לְעִילָּא. לְמַלְפָא דְאַתְּקָנוּ סְעוֹדָתָא דִילִיהָ,
וְלֹא אַתְּקָנוּ לְעַבְדָּהָי. כֵּד אַתְּקָנוּ לְעַבְדָּהָי, אֲכִילָה הוּא
סְעוֹדָתָא דִילִיהָ, וְאִינּוּ אֲכִלִּי סְעוֹדָתִיהָו, הָדָא הוּא
דְכַתִּיב, (שיר השירים ח) אֲכַלְתִּי יְעָרִי עַמְדָבָשִׁי, הָא סְעוֹדָתָא
דְמַלְפָא. אָכְלוּ רְעִים שְׁתוֹ וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים, הָא סְעוֹדָתָא
דִידָהוּ מְרִיחָא דְקָרְבָּנָא, כֵּד רִיחָא דְקָרְבָּנָא הָוֵה סְלִיק.
וּבְגִינִי כֵּךְ אֲקָרֵי רִיחָנִי נִיחַח לִיְיָ. רִיחָנִי לְעַבְדָּהָי. נִיחַח לִיְיָ.

(מאתר דעתנו רעתיקא אשתקח) **וְעַל דָא סְעוֹדַתָא דְמַלְכָא אֲתַעֲכֵב,**
בְגַין סְעוֹדַתָא דְעַבְדוּהִי. ובגין כה, **יִשְׂרָאֵל מִפְרָגֵסִי**
לְאַבְיוֹן שְׁבִשְׁמִים תְּגִיבֵן. ו**מִסְעוֹדַתָא דְמַלְכָא מֵאַנְצִיל.**
אַלְאָ אִינּוֹן בְּשִׁמְתֵינוֹ דְצַדִּיקִיָּא.

תו פָתָח וְאָמַר, (תהילים קל) הַפָּה מָה טוֹב וּמָה נָעִים שְׁבַת
אֶחָים גַם יְחִיד, זֶפְאַיִן אִינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְלֹא יַהֲבֵ לֹזֶן
קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ הוּא לְרַבְּרַכָּא, אוֹ לְשַׁלְּיחָא, אַלְאָ יִשְׂרָאֵל
אֶחָידָן בֵּיהֶן, וְהָוָא אֶחָיד בְּהָוָה, ו**מִמְחַבְּבוֹתָא דְלַהֲוֹן קָרָא לֹזֶן**
קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ הוּא עֲבָדִין. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (ויקרא ס) כ'
לֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הָמָם. לְבַתֵּר קָרָא לֹזֶן בְּנִים,
הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (דברים ז) בְּנִים אַתֶּם לִי' אֱלֹהֵיכֶם. לְבַתֵּר
קָרָא לֹזֶן אֶחָים, הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, (תהילים קב) לְמַעַן אֶחָי
וְרַעַי יְגּוּ. ובגין דקָרָא לֹזֶן אֶחָים, בְּעָא לְשֻׁוֹאָה מִדּוֹרִיה
בְּהָוָה, וְלֹא יַעֲדֵי מִפְרִיהָן. כְּדִין כְּתִיב הַפָּה מָה טוֹב וּמָה
בָּעִים שְׁבַת אֶחָים גַם יְחִיד.

ובוציַנָּא קָדִישָׁא הַכִּי אָמַר, הַגָּה מָה טוֹב וּמָה נָעִים יְגּוּ,
פָמָה דָאת אָמַר (ויקרא כ) **וְאִישׁ אֲשֶׁר יַקְחֵ אֶת**
אֶחָותָו. ובספרא דרב י"ב א סבא, **וְאִישׁ:** דָא קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ
הָוָה. אֲשֶׁר יַקְחֵ אֶת אֶחָותָו: דָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּכְל כְּךָ
לִמְהָה. חָסֵד הָוָה, חָסֵד הָוָה וְדָאי, וְהָא אַוְקְמוֹתָה. וְעַל דָא
הַגָּה מָה טוֹב וּמָה נָעִים שְׁבַת אֶחָים גַם יְחִיד, קוֹדֵשָׁא בָּרֵיךְ

הוּא וְכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. גַּם, לִרְבּוֹת יִשְׂרָאֵל דָלְתָתָא.
 כִּדְאַמְרִיבָן, דָהָא בְשֻׁעַתָּא דְכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (ס"א באחוותא
 באחוותא) בְאַחֲדוֹתָא בְקוֹדֵשָׁא בְרִיךְ הוּא, יִשְׂרָאֵל דָלְתָתָא
 שְׂרִין בְחַדּוֹתָא גַם אִינְנוּ בְקוֹדֵשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּבְגַין כֵּה
 גַם יְחִידָה בְתִיבָן. וּבְסְפָרָא דְרַב הַמְנוֹגָא סְבָא, (ע"ז) גַם יְחִידָה,
 לִרְבּוֹת צְדִיקָה. בָה, בְכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דָאִינְנוּ זָוָגָא חַד,
 וּכְלָא מַלְהָ חַד.

וְתַגִּינֵן בְפִרְשַׁתָּא דְשָׁמָעַ יִשְׂרָאֵל ייִי אֱלֹהֵינוּ ייִי אֶחָד,
 מְהוּ אֶחָד. דָא בְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דָאֶחָד בֵיהֶ
 בְקוֹדֵשָׁא בְרִיךְ הוּא. דָאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זָוָגָא דְדַבָּר
 וּנוֹקֵבָא אָקָרֵי אֶחָד. בָאַתָּר דְנוֹקֵבָא שְׂרִיא, אֶחָד אָקָרֵי.
 מַאי טַעַמָּא. בְגַין דְדַבָּר בְלֹא נֹקֵבָא פָלָג גּוֹפָא אָקָרֵי,
 וּפָלָג לְאוּ הוּא חַד. וּכְדַ מִתְחַבְּרוֹן פְחַדָא תְּרִי פְלָגִי גּוֹפָא,
 אֲתַעֲבִידָוּ חַד גּוֹפָא, וּכְדַיִן אָקָרֵי אֶחָד.

וְהַשְׁתָּא קוֹדֵשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹא אָקָרֵי אֶחָד. וּרְזָא דְמַלְהָ,
 בְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְגַלוֹתָא, וּקוֹדֵשָׁא בְרִיךְ הוּא
 סְלִיק לְעַילָא לְעַילָא, וּזָוָגָא אֲתִפְרֵשׁ, וּשְׁמָא קְדִישָׁא לֹא
 אֲשַׁתְכַח שְׁלִימָם, וְאֶחָד לֹא אָקָרֵי. וְאִמְתֵי יִתְקַרֵּי אֶחָד,
 בְשֻׁעַתָּא דְמַטְרוֹגִיתָא תְשַׁתְכַח בֵיהֶ בְמַלְכָא, וּזְהִוּגָוֹן
 בְחַדָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיבָן, (עֲבוֹדָה א) וְהִתְהַלֵּךְ לְיִי הַמְלֻוָּכה.
 מִאן מְלוֹכָה. דָא בְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְמַלְכָיו בָה אַתְקַשֵּר,